

Motion till riksdagen 2013/14:U239

av **Gunilla Svantorp m.fl. (S)**

Gränsproblematiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder.

Motivering

Norge spelar en viktig roll i det svenska näringslivet och bland befolkningen i framför allt Värmland och Västra Götaland. Mellan 2004 och 2010 mer än fördubblades arbetspendlingen från Sverige till Norge. Det innebär att arbetspendlingen mellan länderna idag är större än Öresundsregionens arbetspendling till Danmark. Svensk arbetskraft i Norge finns i många olika branscher och är en viktig tillgång för den norska arbetsmarknaden. Sammanlagt handlar det om närmare 56 000 svenskar som idag har inkomst helt eller delvis från Norge. Det motsvarar 11,5 miljarder svenska kronor i lönesummor som går in i den svenska ekonomin. Även i det svenska näringslivet har Norge en särställning. Investeringar från norska företag motsvarar det dubbla som Danmark och Finland tillsammans investerar i Sverige. Även gränshandeln och import som export till och från Norge växer.

Inom Norden råder det passfrihet och en gemensam arbetsmarknad samt en social trygghet som har stor betydelse för en dynamisk, flexibel och effektiv arbetsmarknad. Fortfarande finns det dock utvecklingspotential och gränshinder som måste undanröjas. För att på ett bättre sätt kunna dra nytta av varandras tillgångar, behövs det krafttag för att uppnå den gemensamma visionen om ett gränslöst Norden. Målet måste vara att människor och företag fritt kan röra sig över gränserna för etablering, jobb eller utbildning.

Fel! Okänt namn

Skatteproblematiken

Under år 2010 visar Region Värmlands forskning på att över 27 000 personer pendlade mellan Sverige och Norge. Tillsammans innebär det att gränspendlarna tjänade 8,9 miljarder svenska kronor. Mycket pengar rör sig över gränserna och det behövs en översyn över det gemensamma skatteavtalet.

Idag finns det brister i regelverket för gränspendlare, vilket innebär att det är svårigheter i att få klarhet om regler gällande skatter och välfärdstjänster när personen bor i ett land men jobbar i ett annat. Ersättningen ifrån NAV beräknas vara den största svårigheten då ersättningen ska beskattas i både Sverige och Norge. Det har också rapporterats i media om norska pensionärs kamp om att få rätt gentemot Skatteverket. Det är många som vittnar om svårigheten att förstå lagstiftningen och även myndigheterna har svårt att ge rätt information. Det finns därför ett behov av att se över det nordiska skatteavtalet för att underlätta för människor att göra rätt för sig i frågan. Även myndigheterna behöver ha ett större ansvar i att ha bra och lättillgänglig information.

Arbetsmarknad

För många svenskar är Norge ett alternativ i och med den höga svenska arbetslösheten. De flesta pendlarna är mellan 20 och 24 år och många av dem har endast gymnasieutbildning. Norge har därmed också en roll att fylla i svensk arbetsmarknad. Även om Norge inte är lösningen på Sveriges stora arbetsmarknadsproblem får ungdomar en värdefull arbetserfarenhet samt en lön som bidrar till den svenska ekonomin. Gymnasieskolorna kan då vara en viktig nyckel, likaså syokonsulenterna, för att fler ungdomar ska kunna få ett arbete oavsett om det är i Sverige eller i vårt grannland.

I och med denna utveckling behöver sättet som arbetslöshetsstatistiken beräknas på förändras. Arbetslösheten i gränskommuner beräknas idag ofta vara hög. Men i exempelvis Årjäng och Eda är underskattningen över dem som har jobb närmare 15 procentenheter. Ett problem som också innebär ett inkomstbortfall i den offentliga statistiken. Exempelvis hade befolkningen bara i Värmland lönesummor på sammanlagt 2,2 miljarder SEK i Norge.

Nordiskt gränshinderforum spelar en viktig roll i gränshindersfrågorna genom att analysera och komma med förslag till hur hindren ska kunna lösas. Ett samarbete sker också med andra organisationer med samma mål, exempelvis Grenstetjänsten i Eda. För att få upp frågorna på dagordningen och lösa problematiken för gränspendlare och företag är det viktigt att dessa informations- och kunskapscentra får långsiktiga stöd från de nordiska regeringarna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2013

Gunilla Svantorp (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Berit Högman (S)

Lars Mejern Larsson (S)